

Ava Zevop: Širni spleteni svetovi

Razstava umetnice Ave Zevop v osmo/zi (Slovenska 54, 8. nadstropje)

Odprtje:

- petek, 26. 5. 2023 | 19.00

Ogled razstave:

- 27.–28. 5. 2023 | 12.00-18.00
- 29. 5.–2. 6. 2023 | 14.00-19.00

Vodena ogleda:

- sobota, 27. 5. 2023 | 13.00
- petek, 2. 6. 2023 | 18.00

Projekt **Širni spleteni svetovi** umetnice **Ave Zevop** raziskuje, kaj kot zemljevid sveta razkriva umetna inteligenca, ki kot sistem pristranskosti deluje tako na ravni komputacijskih kot tudi na ravni kulturnih procesov ter je kljub navidezni nematerialnosti globoko vpeta v naše družbene, politične in ekonomske strukture. Kate Crawford o “imperijih umetne inteligence”, ki jih oblikujejo prepleti držav in industrij in ki “preizkušajo in preoblikujejo tradicionalno vlogo držav, obenem pa tudi krepijo in razširjajo starejše oblike geopolitične moči”[1], razmišlja kot o novem atlasu sveta. Atlasu, ki predstavlja dominanten in političen način gledanja, sledeč kolonialnim željam po centralizaciji moči.

Postavitve **Širni spleteni svetovi** sestavljata dva dela. Prvi sooča raznolike produkte treh modelov umetne inteligence za generiranje podob (Stable Diffusion, Kandinsky-2 in CogView), ki se lahko razlikujejo po ustroju modelov (kjer mdr. nastajajo razhajanja tudi zaradi razlik v jezikih, ki jih uporabljajo), pa tudi na ravni podatkovnih baz, s katerimi so trenirani. Podobe, ki so na razstavi predstavljene v obliki vizualnih shem, so bile generirane z uporabo uradnih nazivov nacionalnih držav kot besedilnih napotkov (prompt) za generiranje podob. Pri zasnovi vizualnih shem, ki generirano podobje organizirajo v celine, se umetnica opira na atlase in zemljevide sveta kot na specifične organizacije vednosti oziroma vizualizacije podatkov, ki niso nevtralni ali objektivni načini reprezentacije sveta, ampak vedno vsebujejo tudi specifično gledišče ter politično, družbeno in estetsko dejanje “ustvarjanja sveta”, ki vzpostavlja prostore različnih pomenov in (ne)vidnosti.

Drugi del projekta **Širni spleteni svetovi** predstavljajo estetsko ambivalentne skulpture, ki so bile generirane z uporabo UI-modela za generiranje 3D-objektov. Model je bil v procesu razvoja projekta treniran s prostodostopno podatkovno bazo [ScanTheWorld](https://scantheworld.com/), ki vsebuje tridimenzionalne skene na tisoče kulturnih artefaktov, klasificiranih glede na trenutno nahajališče teh objektov. Podatkovna baza tako na neki način odraža širši problem (predvsem zahodnih) muzejskih zbirk, ki vsebujejo objekte, “zbrane” na kolonialističnih ekspedicijah, ki so zato ločeni od lokacij in kontekstov svojega izvora.

Ob tem lahko potegnemo vzporednice z “ekspanzionistično logiko neskončne zbirke”[2], ki vodi ustvarjanje podatkovnih baz za treniranje nevronske mreže, v katerih je svet sploščen v obliko podatkov, ki so s procesi ekstrakcije in kategorizacije izvzeti iz izhodiščnih kontekstov. Kompleksni ter kulturno, zgodovinsko, geografsko in politično specifični podatkovni nizi pa so v teh procesih abstrahirani in preoblikovani v poskus izgradnje objektivne in univerzalne podobe sveta, ki daje podlago generiranju novih artefaktov.

Projekt **Širni spleteni svetovi** različne modele strojnega učenja obravnava kot ideološke agente ekstrakcije, kategorizacije in interpretacije ter odpira razmišljanje o tem, kakšni so (novi) zemljevidi in razmejitve, ki jih riše umetna inteligenca, kako njeno delovanje sledi ozemljem, odnosom in genealogijam moči (preteklosti in sedanjosti) ter kakšna je njena vloga v procesih ustvarjanja svetov prihodnosti.

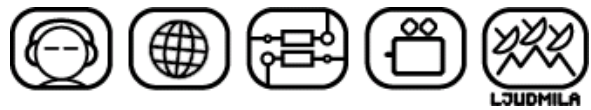
[1] Kate Crawford, *Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence*, Yale University Press, New Haven in London 2021, str. 186.

[2] *Prav tam*, str. 121.

Ava Zevop se z raziskovanjem različnih medijev posveča vprašanjem, povezanim z izzvanimi pojmi današnje resničnosti, stilistiko in semantiko digitalne kulture ter vlogo medijev in tehnologije v procesih “ustvarjanja svetov”. Trenutno v svojem delu raziskuje sintetične medije kot preobrat v kulturni paradigmi in strojno učenje kot pospešek kolonialnega razuma. V preteklosti je delovala tudi pod imenom strtg.

Njena dela so bila med drugim razstavljena na skupinski razstavi *Fever Dream* v Galeriji Kresija (2023), v okviru samostojne razstave *Na začetku je bila statika ... na koncu spleteni svet* v osmo/zi (2022), na festivalu Design FEST Gent v Muzeju oblikovanja Gent (2022), na skupinski razstavi *Let it be Queer!* v Mestni galeriji Ljubljana (2021) in na 26. mednarodnem festivalu računalniške umetnosti – MFRU: *Infrastrukturni kompleks: Altered Earth* (2020). Ava živi in deluje med Ljubljano in Brusljem.

Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost

Umetnica: Ava Zevop

Kuriranje: Maja Burja

Znanstveni sodelavec: Benjamin Fele

Oblikovanje grafik: Maruša Uhan

Mapiranje projekcije: Urša Čuk – rastrLAB

Zahvala: Aksioma – Zavod za sodobne umetnosti, Ljubljana, Stella Ivšek, Zelimkhan Suleymanov, Dorijan Šiško, Valter Udovičič, Staš Vrenko, Miha Zupan

Produkcija: Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost (pod okriljem platforme konS)

[Projekt konS – Platforma za sodobno raziskovalno umetnost](#) je bil izbran na javnem razpisu za izbor operacij “Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture”. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Razstava je del programa [Ljubljana Art Weekend](#).